

Agro Nyt

Et månedligt nyhedsbrev fra Schiller Institutet

årgang 13 nr. 8

august 2001

TRAGEDIEN I GENOVA

Vor tidsalder skriger efter perspektivering. Den internationale politiske scene har udviklet sig til et absurd teater, der vil ende som en græsk tragedie, hvis ikke der meget hurtigt gribes ind. Og i virkelighedens verden vil tragedien fuldendes, hvis vi, som i det gamle græske teater, passivt venter på, at en almægtig guddom rulles ind på scenen, svævende i en kran, deus ex machina, som det hedder på fin latin, for at løse alle vore problemer.

De otte største industrinationers topmøde i Genova var en tragedie fra alle synsvinkler. Trods en flodbølge af dårlige økonomiske nyheder fra USA, Japan, Tyrkiet og Argentina nægtede stats- og regeringscheferne at forholde sig til den globale økonomiske virkelighed. Alle løfter om en gennemgribende reform af det internationale finanssystem, der blev udstedt under finanskrisen i '97 og '98, er glemt og borte. Tilbage står et bevidstløst håb om, at den amerikanske økonomi atter en gang vil redde os alle sammen fra undergang. Rollen som guddommen i kranen tilhører naturligvis USA's almægtige føderalbankchef Alan Greenspan.

Udenfor topmødets hellige haller gik en rasende pøbel amok. Som selvbestaltede erinyer, den græske gudeverdens hæslige hævingudinder, drog hætteklædte, stenkastende unge gennem byens gader, hvor de smadrede alt og alle på deres vej. De er imod »globaliseringen«, siger de, uden at formulere bare skyggen af et konstruktivt alternativ. I det gamle Grækenland havde hvert teaterstykke sin egen økonomiske sponsor. I vore moderne tider har de frådende erinyer deres helt private. Det er den britiske mangemillionær Teddy Goldsmith. Han nærer et livslangt, afgrundsdybt had til den vestlige civilisation. Og han har længe pumpet penge i det omrejsende »anti-globalistiske« voldscirkus.

Med Rusland, Kina og Indien i spidsen, udfolder en række lande på det eurasiske kontinent ihærdige bestræbelser på at overkomme historiske og kulturelle modsætninger. Indflettet i denne politiske proces, finder man de væsentligste elementer fra Lyndon LaRouches forslag til en Eurasisk Landbro; et infrastruktur-mæssigt og teknologisk bindeled mellem Europa og Asien. Det er her, man skal finde fremtidens alternativ til den økonomiske kolonialisme, der i dag går under navnet »globalisering«.

Desværre betyder den politiske afmagt overfor den økonomiske krise og forskydningerne i den globale magtbalance også, at faren for krig vokser med foruroligende hast. I Mellemøsten kan krudttønden eksplodere når som helst. Denne gang med en storkrig som følge. Den amerikanske historiker Barbara Tuchmans klassiske værk om 1. Verdenskrig hed »The Guns of August«, »Augusts kanoner«. Der er en overhængende fare for, at denne titel også bliver aktuel for år 2001.

DEN PERFEKTE ØKONOMISKE STORM

Ifølge den amerikanske avis *The Washington Post* den **15. juli** har den globale økonomi for tiden en urovækkende lighed med handlingen i **Hollywood-filmen »Den perfekte Storm«**. Avisens økonomiske kommentator **David Ignatius** kan især se en bekymrende parallel til scenen i filmen, hvor meteorologerne står og stirrer på et vejrkort, hvor der er indtegnet en hel sværm af **Voldborgs** »snurrebasser«, orkaner, og de gyser ved tanken om, hvad der ville ske, hvis disse stormcentre smeltede sammen til ét.

»Men vi kunne selvfølgelig også være heldige, os, der sejler rundt i den globale økonomi«, skriver Ignatius. »Måske vil stormene, der raser over **Argentina, Japan, Europa og USA**, løje af og gradvist gå i opløsning – og solen vil bryde gennem skyerne, og der vil atter falde ro over de finansielle vande. Eller måske ikke, og det er netop, hvad der bekymrer de klogeste hoveder på **Wall Street**. De ser muligheden for, at de forskellige stumper dårlige nyheder smelter sammen til en økonomisk udgave af *Den perfekte Storm*. Ydermere, er de bekymrede over, at kaptajnerne i flåden – dem, der bærer ansvaret for den økonomiske politik i USA, Europa og Japan – tilsyneladende ignorerer faresignalerne og faktisk foretager skridt, der kunne forværre krisen, hvis den kommer.«

David Ignatius er mest skræmt over, at der tilsyneladende ikke er »nogen hjemme« i **Det hvide Hus. George W. Bush** har åbenlyst smidt al politik fra **Clinton-regeringen** overbord, inkl. finanspolitikken, og det står stadig som et mysterium, hvad der er blevet sat i stedet. Omverdenen ved f.eks. endnu ikke, om USA vil støtte eventuelle kriseindgreb fra **Den internationale Valutafond**.

Efter en ni timer lang debat i det argentinske parlament den **29. juli** lykkedes det lige netop for præsident **Fernando de la Rúa** at få vedtaget den massive nedskæringspakke, som IMF og de udenlandske banker havde krævet for at holde kreditlinierne åbne. Men selv om finansmarkederne i første omgang fejrede vedtagelsen med pæne stigninger i aktiekurserne over hele **Latinamerika**, er der kun tale om en stakket frist. Argentina har ikke en chance for at betale sin **212 mia. dollars** store udenlandsgæld tilbage. Det konstaterede schweizerbankernes uofficielle talerør, *Neue Züricher Zeitung*, også i en leder den **28. juli**. Ifølge avisen er der ingen vej uden om et officielt argentinsk gældsmoratorium. Et begreb verden ikke har hørt tale om siden Latinamerikas gældskrise i **1982**.

David Ignatius fik ikke krisen i **Tyrkiet** med på radar-skærmen over økonomiske orkaner. Den er ellers svær at overse.

Dagbladet Børsen den 30. juli 2001.

Den tyrkiske inflation ligger nu på **1.800%**, og den **17. juli** måtte den tyrkiske regering opgive at afsætte en ny serie statsobligationer, selv om renten var skruet helt op i **105%**. Den mislykkede obligati-

onsudstedelse fik den tyrkiske **lira** til at falde med **13%** på valutamarkederne. Dagen inden havde den tyrkiske finansminister **Sumer Oral** meddelt parlamentet, at regeringen måtte anvende **92%** af de samlede skatteindtægter i årets første **6 måneder** til at betale renter og afdrag på statens gæld. Ifølge finanseksperter **Stephen Lewis** fra **London** ville Tyrkiet for længst være blevet erklæret konkurs, hvis landet havde været et privat selskab. I stedet er det gået ind i en hyperinflation.

Det største lavtryk på det økonomiske vejrkort er dog USA. Den **27. juli** viste tal fra **Den amerikanske Føderalbank**, at industriens investeringer faldt med **13,6%** i årets **andet kvartal**, og nu er nede på det laveste niveau siden **1982**. Ifølge det britiske finanstidsskrift *The Economist* den **27. juni** burde de chokerende investeringstal få de sidste optimister til at droppe enhver snak om en hurtig genoplivning af den amerikanske økonomi. Samtidig fortsætter flodbølgen af dårlige regnskabstal fra de store amerikanske koncerner. Den **17. juli** meddelte computerchipgiganten **Intel**, at selskabets indtjening var faldet med **94%** i andet kvartal (aktiekurserne steg faktisk, for det var »bedre« end »markedet« havde forventet *-red.*). Konkurrenten **AMD** noterede en nedgang i overskuddet på **90%**. Prisen for de største dårlige nyheder går dog til storproducenten af optiske fibre **JDS Uniphase**, der i slutningen af **juli** meddelte, at selskabet må notere et tab på årsregnskabet på **50,6 mia. dollars**, **16** gange selskabets samlede omsætning. Hovedparten af tabet stammer fra nedskrivninger i værdien af internetselskaber, som koncernen opkøbte i dusinvis af, dengang IT-boblen var på sit højeste.

Det store spørgsmål er naturligvis, hvornår den økonomiske afmatning i USA for alvor afspejler sig i kursen på den amerikanske **dollar**. Ifølge dagbladet *Børsen* den **30. juli** er det tidspunkt rykket meget tæt på. Dollaren er mindst **20%** overvurderet, men som *Børsen* gør opmærksom på, er der stor fare for et ukontrollabelt kursskred, hvis dollaren for alvor begynder at falde. Og da dollaren samtidig er international reservevaluta, vil vi automatisk stå med en global systemkrise på hænderne. *Børsen* citerer **Nordeas** finanseksperter **Paul Westersson** for, at der langt om længe er sket et skifte i markedsstemningen til fordel for **euroen**, og ifølge dagbladet viser tekniske analyser, at der over de seneste uger er sket et reelt skifte i kapitalstrømmene ud af USA og ind i Europa.

Ifølge en rapport fra investeringsbanken **J.P. Morgan**, som *Børsen* refererer, har europæiske investorer skiftet deres interesse fra amerikanske aktier til amerikanske virksomhedsobligationer. Hver eneste måned køber europæiske og asiatiske investorer obligationer til en værdi af **45 mia. dollars**, næsten halvanden gang underskuddet på den amerikanske betalingsbalance. Disse investeringer er naturligvis yderst følsomme overfor store udsving i dollarkursen. Et dollarfald kan hurtigt få lavineagtig karakter.

De fleste forsigtige investeringseksperter har for længst brændt sig på at forudsige et aldrig kommende dollarfald. *Agro-Nyt's* kilder i finansverdenen er også skeptiske overfor *Børsens* oplysninger, men er enige i konklusionerne, hvis et reelt skifte i kapitalbevægelserne er ved at finde sted. Direkte adspurgt om, hvorledes en krig i *Mellemøsten* ville påvirke situationen, siger en af kilderne: »Det resulterer i stigende oliepriser, og det vil skubbe verdensøkonomien ud over kanten. Vi vil se ekstrem global stagflation«.

KANONTORDEN I AUGUST

Den **29. juli** forværredes den i forvejen højspændte situation i **Mellemøsten**, da **30** tilhængere af den ultranationalistiske jødiske sekt »**The Temple Mount Faithful**«, »**Tempelbjergets Troende**«, forsøgte at skaffe sig adgang til **Tempelbjerget** i **Jerusalem** for at placere en **4½ tons** tung klippesten som grundstenen til »**Det 3. tempel**« (det første var **Salomons Tempel**, der blev ødelagt af babylonierne i **586 f.Kr.** **Det andet Tempel** blev jævnet med jorden af romerne i **70 e.Kr.** Det eneste, som står tilbage, er grædemuren *-red.*). Symbolikken er til at føle på: Den muslimske helligdom **Al haram al sharif** på toppen af Tempelbjerget skal jævnes med jorden for at give plads til et nyt jødisk tempel. Det israelske politi stoppede demonstrationen ved indgangen til den gamle bydel, men sektleder **Gershon Solomon** trængte alligevel frem til grædemuren, hvor han med en megafon holdt en stærkt provokerende tale. Det fik unge palæstinensere til at kaste sten over grædemuren, og israelske sikkerhedsstyrker trængte ind på **Al haram al sharif**. **50** palæstinensere og **15** israelske betjente blev såret.

Dermed fik konflikten i Mellemøsten endnu et stæk af det allerfarligste brændstof: religiøse modsætninger. Hele den internationale presse trak tråde tilbage til den **28. september** sidste år, da daværende oppositionsleder **Ariel Sharon** i ledsagelse af flere tusinde sikkerhedsstyrker trængte ind på **Al haram al sharif** i en bevidst provokation for at understrege det israelske overherredømme over hele Jerusalem. Det blev indledningen på den palæstinensiske opstand, også kaldet »**Al aqsa-intifadaen**«, efter moskeen på toppen af Tempelbjerget, der i de forløbne **10 måneder** har kostet adskillige hundrede mennesker livet.

»Tempelbjergets Troende« har flere gange tidligere forsøgt at udnytte forskellige jødiske helligedage til at provokere med deres »grundstensnedlæggelse«, men er hver gang blevet stoppet af den israelske sikkerhedstjeneste (se også *Agro-Nyt*, nov. '00). Den **28. juli** var det **Tisha B'Av**, jødernes markering af Tempels ødelæggelse i **586 f.Kr.** og **70 e.Kr.**, og Sharon's regering havde været bevidst uklar i sine meldinger om, hvorvidt sektens demonstration ville blive stoppet, inden den nåede frem til Tempelbjerget. Det var årsagen til den spændte situation. Ifølge en udtalelse fra palæstinenserens leder **Yassir Arafat** den **30. juli**, var det **USA's** og flere vesteuropæiske landes pres på den israelske regering, der forhindrede at situationen løb fuldstændigt ud af kontrol, da hundrede af palæstinensere blev spærret inde i moskeerne under de israelske sikkerhedsstyrkers indtrængen på **Al haram al sharif**.

Den **26. juli** bragte den amerikanske avis *The New York Times* en omfattende og opsigtsvækkende artikel om baggrunden for sammenbruddet af fredsforhandlingerne i Mellemøsten. Ifølge avisens udenrigspolitiske kommentator **Deborah Sontag** var der fortsat intense forhandlinger mellem israelske og palæstinensiske repræsentanter efter sammenbruddet i **Camp David** sidste sommer. Højtstående delegationer mødtes flere gange hemmeligt på **Hotel Kong David** i Jerusalem, og i slutningen af **september** var man nået så langt, at **Yassir Arafat** og daværende premierminister **Ehud Barak** mødtes i Baraks private hjem i **Kochav Yair** for at diskutere de sidste detaljer i noget, der var tæt på at være en endelig fredsplan. Under mødet ringede Barak til præsident **Clinton** og forsikrede ham om, at han (Barak) ville træde

CBS' hjemmeside den 12. juli 2001.

frem som en endnu tættere partner til Arafat end den myrdede **Yitzhak Rabin** havde været det. Under den efterfølgende middag appellerede palæstinenserne indtrængende om, at Barak satte en stopper for Ariel Sharon's planer om at »besøge« Tempelbjerget. Men ifølge Deborah Sontag forstod Barak slet ikke palæstinenserens bekymring. Han anså den planlagte provokation som en simpel del af den interne magtkamp i **Likudpartiet** mellem Sharon og tidligere premierminister **Benjamin Netanyahu**. Derfor ville Barak ikke gribe ind, og derfor var han og hans regering fuldstændig uforberedte på den skrækelige konfrontation »besøget« på Tempelbjerget udløste og den efterfølgende opstand.

Det er muligt, at *The New York Times* har ret i sin påstand om, at Barak ikke forstod betydningen af Sharon's provokation sidste år, men det er hævet over enhver tvivl, at Sharon selv var fuldt bevidst om konsekvenserne af sine handlinger. Som indædt modstander af fredsprocessen spillede han bevidst det farligste af alle politiske kort i Mellemøsten: Det religiøse. Resultatet blev som bekendt ødelæggende.

Den **10. juli** fremlagde *Agro-Nyt's* samarbejdspartner, *Executive Intelligence Review*, *EIR*, en rapport om Ariel Sharon's planer for en yderligere optrapning af konflikten. Velinformerede amerikanske kilder har overfor *EIR* beskrevet, hvorledes Sharon umiddelbart efter sin magtovertagelse mødtes med højtstående militære og politiske kontakter for at diskutere en detaljeret plan for en nærtforestående militær konflikt med det palæstinensiske lederskab og de arabiske nabolande. Planerne skulle indeholde en politisk destabilisering af **Jordan** og en afsættelse af **kong Abdullah II**, som forberedelse til etableringen af en palæstinensisk stat på østbredden (i stedet for vestbredden) af **Jordan-floden**. Den palæstinensiske terrorgruppe **Hamas** er tiltænkt samme destabiliserende rolle i Jordan som terrorgruppen **Sorte September** havde i **1970'erne**. *EIR's* sikkerhedspolitiske redaktør, **Jeffrey Steinberg**, minder desuden om, at Hamas blev oprettet med støtte af de israelske besættelsesstyrker for at underminere **PLO's** politiske indflydelse i de besatte områder. Det var Sharon, som i begyndelsen af **70'erne** udstyrede Hamas med en politisk platform ved at give tilladelse til, at ledende Hamas-folk oprettede folkekøkkener, skoler og børnehaver. Med sine afskyelige selvmordsbomber kan Hamas i dag betale Sharon tilbage ved at levere undskyldningen for en udslettelse af **PLO's** lederskab. En livslang drøm for Sharon.

Den **11. juli** skrev den israelske avis *Ha'aretz*, at man gør klogt i »ikke at forvente, at Sharon vil undlade at iværksætte

et storstilet angreb«. En bagvendt formulering, men alligevel klar. Den **12. juli** rapporterede det amerikanske tv-selskab *CBS*, at det militærstrategiske institut i **London**, **Jane's Information Group**, havde udsendt en advarsel om, at den israelske regering lå inde med planer om indsættelsen af **30.000** landtropper, tungt artilleri og jagerfly af typen **F-15** og **F-16** for at udslutte det palæstinensiske lederskab og tvinge Arafat i eksil. Krigsplanen skulle ifølge Jane's iværksættes efter en eventuel ny selvmordsbombe fra Hamas i lighed med den, der ramte diskoteket i **Tel Aviv** i **juni**.

Men konflikten i Mellemøsten skal ses i en større sammenhæng. Den **20. juli** udsendte den amerikanske demokratiske præsidentkandidat **Lyndon LaRouche** en advarsel om, at desperate kredse, i og udenfor Mellemøsten, kunne have en interesse i at lade Ariel Sharon blive offer for og martyr i en terrorhandling, der ville udløse en militær konflikt langt mere omfattende end noget, Sharon selv måtte have i sinde at iværksætte. Modstanden imod Sharon fra stærkt højreorienterede religiøse kredse hjemme i **Israel** er vokset eksplosivt. De anser ham for at være alt, alt for blødsøden. Og Tempelbjergets Troendes demonstration den **29. juli** satte LaRouches advarsel i relief. Sektleder Gershon Solomon angreb Sharon for at »varme sin taburet i stedet for at løse det arabiske problem«, og Solomon har helt sin egen historie. Den **30. oktober** sidste år, gav han et interview til den britiske avis *The Times*, hvori han forudsagde, at konflikten i Mellemøsten ville udløse en atomkrig, som indledningen til et bibelsk **Armageddon** (se også *Agro-Nyt*, nov. '00).

Ud fra en gammeldags geopolitisk tankegang er det ikke i **Vestens** interesse, hvis lande i eksempelvis **Asien** og **Sydøstasien** indgår alliancer og politiske unioner, som **USA** og **Europa** ikke har indflydelse på. Men finanskrisen i '97 og '98, hvor **IMF** og de vestlige regeringer var mere interesseret i at beskytte vestlige bankinteresser end at redde de nødstedte asiatiske økonomier, satte flere forskellige politiske skred i gang. **Kina** og **Japan** rykkede en smule tættere sammen, det samme gjorde **Nord-** og **Sydkorea**. Med oprettelse af den nye samarbejdsorganisation »**ASEAN Plus 3**« er der åbnet for muligheden af en selvstændig asiatisk valutafond, **AMF**. En utænkelig tanke i **1997**. Samtidig har **Rusland**, **Kina** og **Indien** indledt et hastigt voksende økonomisk og politisk samarbejde. De bilaterale relationer mellem Rusland og Kina er i eksplosiv udvikling. En helt ny eurasiske politisk institution, **Shanghai Cooperation Organization**, **SCO**, så dagens lys i **juni**.

Denne udvikling ser ledende kredse i **Washington** som en alvorlig trussel. I en artikel i *The Washington Post* den **29. august** udpegede tidligere sikkerhedsrådgiver for præsident **Reagan**, **Constantine Menges**, **SCO** som kimen til en ny militæralliance mellem **Beijing** og **Moskva** vendt imod **USA**. Artiklen blev dagen efter hyldet af **Martin Sieff** i et nyhedstelegram fra *UPI*, der betegnede artiklen som »en af de vigtigste i den amerikanske etablerede presse i årevis«. Sieff er enig i Menges' konklusioner angående Shanghaiorganisationen: »Aftalerne tager sigte mod at feje **USA's** indflydelse ud af det eurasiske hjerteland, nøjagtig som

forbeholdt avispostkontoret

NATO-alliancen gjorde det mod **Sovjetunionen** og dets allierede i **Warszawa-pagten**«.

Gammeldags geopolitik i moderne klædedragt, der kan spores tilbage til **sommeren 1993**, hvor det amerikanske strategiske tidsskrift *Foreign Affairs* offentliggjorde en artikel af **Samuel P. Huntington** med titlen »*The Clash of Civilizations*«, »*Civilisationernes Sammenstød*«. Ifølge Huntington må **USA** og **Europa** indstille sig på at skulle ud i endnu en verdenskrig for at »beskytte sine værdier«, hvis en politisk udvikling, som den vi nu ser på det eurasiske kontinent, skulle underminere Vestens interesser. *Foreign Affairs* udgives af den særdeles indflydelsesrige tænketank **Council on Foreign Relations**, hvorfra amerikanske regeringer har hentet nøglepersoner som den tidligere chef for det nationale sikkerhedsråd **Zbigniew Brzezinski**, tidligere udenrigsminister **Henry Kissinger**, tidligere udenrigsminister **Madeleine Albright** og nuværende sikkerhedspolitisk rådgiver til præsident **George W. Bush**, **Condoleezza Rice**, samt mange flere.

Zbigniew Brzezinski praktiserede geopolitik, da han i 70'erne forsøgte at inddæmme Sovjetunionen i en »Bue af Kriser«. Til det formål fik han **CIA** til at uddanne et stort kuld terrorister til indsættelse i bl.a. **Afghanistan**. Disse »frihedskæmpere« er verden stadig velsignet med, inkl. **Osama bin Laden**. En lignende tankegang lå bag Kissingers politik i **Indokina**. I sin nyeste bog »*Does America Need a Foreign Policy? Towards a Diplomacy for the 21st Century*« afslører Kissinger, at han hænger uhjælpeligt fast i geopolitisk tankegang. Men han afslører også, hvad han og andre ledende kredse i **Washington** frygter allermost, nemlig, at en ny verdensomspændende finanskriser fuldstændig vil udvaske **USA's** globale politiske overherredømme.

Det er fremvæksten af nye internationale storpolitiske relationer, f.eks. mellem **Kina**, **Rusland** og **Indien**, kombineret med den overhængende fare for et nyt finanskrak, der får LaRouche til at advare om, at visse ledende kredse i Vesten kunne forledes til at spekulere i en regional krig i Mellemøsten, evt. en atomkrig, udløst af et mord på Sharon, som et brugbart geopolitisk chok, om ikke andet så til at få brudt nogle politiske alliancer og vinde lidt tid. Som var det for at understrege LaRouches advarsel, bragte *The Jerusalem Post* den **25. juli** et interview med **USA's** tidligere udenrigsminister **Alexander Haig**, der åbent opfordrede **Israel** til at foretage et »præventivt« bombeangreb på **Iran** for at stoppe landets udvikling af atomvåben. Han mere end antydede, at det senere kunne blive nødvendigt med et atomangreb, hvis de iranske ledere ikke forstod, hvad de legede med.

Altså dystre udsigter for **august**, hvor vi så mange gange tidligere i verdenshistorien har hørt kanontorden.

AGRO-NYT udgives hver måned af **Schiller Institutet**, Postboks 2613, 2100 København Ø, tlf: 35 43 00 33, Giro 564-8408, e-mail: si@schillerinstitut.dk Internet-adresse: <http://www.schillerinstitut.dk/> Redaktion: Poul Rasmussen (ansvh.), Tom Gillesberg, Percy Rosell, Thomas Vissing og Executive Intelligence Review News Service. Abonnement: 1 år - 2000 kr. 6 mdr. - 1000 kr. 3 mdr. - 600 kr. Eftertryk kun tilladt med kildeangivelse ISSN: 0905-3786 Eget tryk